

การรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทขอของประชาชน

ในอำเภอสีนกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

นางจันทร์ เพ็ญชาติพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๐

ISBN 974-568-459-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014189

I10293486

THE RECEPTION OF MORAL INFORMATION FROM A TRADITION
FOLK, IN SANKHAMPANG : A CASE OF "SAW"

Mrs. Chanpen Chatipun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1978

ISBN 974-568-459-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทขอ
ของประชาชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นางจันทร์เพ็ญ ชาติพันธ์

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร รัชราภัย)

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์)

..... กรรมการ
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เขยประทับ)

จันทร์เพ็ญ ขาดิพันธ์ : การรับข่าวสารทางด้านจริยธรรมจากสื่อพื้นบ้านประเภทขอของ
ประชาชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ (THE RECEPTION OF MORAL
INFORMATON FROM A TRADITION FOLK, IN SANKHAMPANG : A CASE OF
"SAW") อ.ที่ปรึกษา : รศ.จุมพล รอดคำดี, รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์, ๒๐๐ หน้า.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปทางด้านประชากร และการเปิดรับสารของ
ประชาชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนในเขตเมือง
กับเขตชนบทต่อสื่อพื้นบ้านประเภทขอ และเพื่อเปรียบเทียบ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่อการ
รับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อพื้นบ้านประเภทขอ

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ ๑ ฉบับ เพื่อสัมภาษณ์ประชาชน ๒ กลุ่ม คือ
ประชาชนที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาลอำเภอสันกำแพง จำนวน ๑๐๐ คน กับประชาชนที่
มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่นอกเขตสุขาภิบาลอำเภอสันกำแพง จำนวน ๑๐๐ คน ซึ่งประชาชน ๒ กลุ่มนี้
ต้องเคยอาศัยอยู่ในเขตดังกล่าวเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๕ ปี และเคยฟังขอมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๑๐ ครั้ง
ฟังขอครั้งสุดท้ายก่อนการสัมภาษณ์ไม่เกิน ๑ เดือน ซึ่งอาจจะฟังจาก วิทยุ โทรทัศน์ หรือการแสดง
สดบนเวทีเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง หรืออาจจะเคยฟังทั้งวิทยุ โทรทัศน์ หรือคณะขอ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ฟังสื่อพื้นบ้านประเภทขอส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี มีการ
ศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีอาชีพค้าขาย รองลงมาคืออาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขต
อำเภอสันกำแพงเป็นเวลามากกว่า ๒๑ ปี และเคยฟังขอมากกว่า ๓๑ ครั้ง รับฟังขอจากการแสดงสด
บนเวทีมากที่สุด รองลงมาได้แก่วิทยุและโทรทัศน์ตามลำดับ ในด้านการเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชน
ในเขตเมืองและเขตชนบทพบว่าประชาชนในเขตชนบทมีทัศนคติต่อขอดีกว่าประชาชนในเขตเมือง และยัง
พบอีกว่าประชาชนที่มีความแตกต่างระหว่างอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ได้รับข่าวสารทางด้าน
จริยธรรมจากการฟังขอแตกต่างกัน ส่วนการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ พบว่า จริยธรรม
ที่ได้รับมากที่สุดได้แก่ ความสามัคคี รองลงมาได้แก่ ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที ความประหยัด
ความอดสาหัส ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม
และความมีเหตุผล ตามลำดับ

CHANPEN CHATIPUN : THE RECEPTION OF MORAL INFORMATION FROM A TRADI -
TION FOLK, IN SANKHAMPANG : A CASE OF "SAW". THESIS ADVISOR : ASSOC.
PROF. JOOMPOL RODCUMDEE, ASSOC. PROF. SURAPONE VIRULRAK, PH.D. 200 pp.

The primary purposes of this research were to observe the overall characteristics of the study group and to study transfer of ideas and messages through the "Saw" channel. The target people for this research are residing at Sankampang District in Chiangmai Province, Thailand. The research also attempts to compare the attitudes of the urbanites and the ruralites towards the "Saw" experience. A comparison study of the target population's make up was performed focusing on sex, age, education level, and occupation. Each group was then studied to see how they were affected and influenced by the issues presented by the "Saw" channel. The study limited itself to the eleven receptions of moral issues.

The researcher constructed an interview form for interviewing 2 groups of people : the first group consisting of 100 people living in the area of public health in Sankampang district and the second group consisting of 100 people living outside the area of public health in Sankampang district. These 2 groups of people have lived in the areas mentioned for more than 5 years, have listened to "Saw" at least 10 times and the last listening to "Saw" either on radio, or television, or live performance ; or on radio, television and live performance must not be more than one month before the interview.

The results of the research showed that most of "Saw" audience were between 36 to 55 years old with elementary education. Their major occupations were trading and agriculture, respectively. Most of the audience had been living in Sankampang District more than 21 years they were the audience of Saw for more than 31 times, which most of them listened to the Saw from the stage, radio, and television, respectively. Comparison between urbanites and ruralites showed that the latter group had better attitudes toward the Saw. However, their age, educational level and occupation showed differences in received moral information. Generally, from the study of the eleven ethics, the moral information received were on unity, kindness, gratefulness, economy, diligence, honesty, sacrifice, discipline, responsibility, fairness, and reasoning respectively.

Department Public Relations
Major Development Communication
Academic Year 1987

Student's signature..... *Chanpen Chatipun*
Advisor's signature..... *J. Rodcumdee*
Co-Advisor's signature..... *Surapone Virulrak*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ดังนี้

รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและได้สละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีตลอดมา

ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ไขทางด้านสถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี ตลอดจนได้รับคำแนะนำอีกมากมายเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จาก ดร.เสถียร เขยประทับ รวมทั้ง ดร.บุล เบญจรงค์กิจ ได้กรุณาเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์อีกด้วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ กิจจนศิริ หัวหน้าภาควิชาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างมาก ในการเขียนโปรแกรมและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

อาจารย์ณรงค์ พันันตา อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในทุก ๆ ด้าน และได้สละเวลาอันมีค่ามาช่วยเป็นผู้ร่วมถอดรหัสที่ต้องใช้ความมานะพยายามอย่างมาก

คุณสุรสิงห์สำรวม นิมพะเนาวิ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อพื้นบ้านประเภทขอ หัวหน้าคณะขอศรีสมเพชร หัวหน้าคณะขอสายธารา และช่างขออีกหลายท่าน ได้ให้ความรู้และข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับขอเป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกเป็นพระคุณอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่กล่าวนามข้างต้นมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของงานชิ้นนี้และผู้ที่จะสมกล่าวมิได้คือ คุณจรินทร์ชาติพันธ์ และลูก ๆ ที่เป็นแรงผลักดันและให้กำลังใจในความสำเร็จของงานชิ้นนี้มาโดยตลอด.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ญ

บทที่

๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๑๙
ขอบเขตของการวิจัย	๒๐
สมมติฐานของการวิจัย	๒๐
คำจำกัดความในการวิจัย	๒๐
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒๒
๒. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๓
ความหมายของจริยธรรม	๒๓
ประเภทของจริยธรรม	๒๔
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	๒๖
จริยธรรมกับตัวแปรทางสังคม	๒๙
ความหมายของทัศนคติ	๒๙
องค์ประกอบของทัศนคติ	๓๑
การเกิดของทัศนคติ	๓๑
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๓

บทที่	หน้า
๓. ระเบียบวิธีวิจัย.....	๔๘
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๔๘
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๔๘
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๕๒
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	๕๒
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๕๕
๔. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๕๗
๕. สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	๗๘
สรุปผลการวิจัย.....	๗๘
การอภิปรายผลของการวิจัย.....	๘๑
ข้อเสนอแนะ.....	๘๖
บรรณานุกรม.....	๘๗
ภาคผนวก.....	๙๕
แบบสัมภาษณ์.....	๙๕
โครงสร้างคุณลักษณะของจริยธรรม.....	๑๑๓
แผนที่อำเภอสันกำแพง.....	๑๑๓
ประวัติอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่.....	๑๑๔
ภาพประกอบสี่พันบ้านประ เภทชอ.....	๑๑๘
รายนามคณะชอและที่อยู่ชอที่มีชื่อเสียง ในจังหวัด เชียงใหม่.....	๑๒๗
รายชื่อเทศบาล.....	๑๒๘
ชอปอยลูกแก้ว.....	๑๓๑
ชอขึ้นบ้านใหม่.....	๑๔๒
ละครชอ เรื่อง เตใจ - ยาโม.....	๑๕๓
ละครชอ เรื่อง เจ้าสุวัณณ์ นางบัวคำ.....	๑๖๙
บทชอร่วมสมัยของ คำมา แก้วทา (บางตอน).....	๑๘๘
ประวัติผู้วิจัย.....	๒๐๐

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑ ตารางแสดงปริมาณเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม ๑๑ ประการ ของพื้นที่บ้าน ประเภทขอ	๕๐
๒ ตารางแสดงสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์	๕๗
๓ ตารางแสดงพฤติกรรมในการรับข่าวสาร	๕๙
๔ ตารางแสดงช่วงเวลาของผู้รับฟังสื่อพื้นที่บ้านประเภทขออาศัยอยู่ในเขต อำเภอสันกำแพง	๖๑
๕ ตารางแสดงพฤติกรรมการรับฟังสื่อพื้นที่บ้านประเภทขอ	๖๒
๖ ตารางแสดงการเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนในเขตเมืองและเขตชนบท ต่อสื่อพื้นที่บ้านประเภทขอ	๖๓
๗ ตารางแสดงการเปรียบเทียบการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ ระหว่างเพศ	๖๔
๘ ตารางแสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างในการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อพื้นที่บ้านประเภทขอระหว่างกลุ่มที่มีอายุต่างกัน	๖๕
๙ ตารางแสดงผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อพื้นที่บ้านประเภทขอของประชาชนกลุ่มอายุต่าง ๆ	๖๖
๑๐ ตารางแสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างในการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อพื้นที่บ้านประเภทขอระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ..	๖๗
๑๑ ตารางแสดงผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรวมจำแนกตามระดับการศึกษาที่มีต่อการ รับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อพื้นที่บ้านประเภทขอ	๖๘
๑๒ ตารางแสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างในการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จากสื่อพื้นที่บ้านประเภทขอระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพต่างกัน	๖๙
๑๓ ตารางแสดงผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม าร ๑๑ ประการจากสื่อพื้นที่บ้านประเภทขอจำแนกตามอาชีพ	๗๐

ตารางที่

หน้า

๑๔	ตารางแสดงค่าเฉลี่ยในการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จำแนกตามเพศ	๗๑
๑๕	ค่าเฉลี่ยในการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จำแนกตามอายุ..	๗๒
๑๖	ค่าเฉลี่ยในการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม๑๑ ประการ จำแนกตามระดับ การศึกษา	๗๔
๑๗	ค่าเฉลี่ยในการรับข่าวสารทางด้านจริยธรรม ๑๑ ประการ จำแนกตามอาชีพ.	๗๖